A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK – Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 344 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneelspeelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308. De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven. 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avontuur. — 327. De Reis in den nacht. — 328. De Zwarte Bende. — 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare soldaat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonderland. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Haven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 336. Een brutale feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338. De vlucht over de Schelde. — 339. Neels' avontuur. — 340. De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vacantie.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert. — Boasrode.

Nr. 358. A. HANS

De Herder van de Hooglanden

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

Nr. 358.

A. HANS

De Herder van de Hooglanden

I.

Op een kouden namiddag kwam de oude Sam Macholm, een Schotsche herder van de besneeuwde hoogte. Op den schouder droeg hij een gewond schaap, dat hij daar boven in de kloof gevonden had. Hij wist niet van wie het dier was. Alle boeren in den omtrek hielden schapen. Hij zou het meenemen naar zijn hut. Dan kon hij Zondag aan de kerk vragen, wie er een schaap vermiste.

Sam Macholm was een eerlijke Hooglander, die nog de kleedij droeg van zijn fier en kloek ras. Hij woonde met zijn vrouw in het dal. Ze hadden het soms moeilijk. Sam verdiende niet meer zooveel als vroeger, toen hij nog jagen kon. Twee zonen verbleven in Amerika; ze stuurden wel eens wat over, maar ze moesten er zelf hard werken voor hun brood. Drie dochters waren getrouwd; twee woonden te Glasgow en een hier in de streek. Ze deden wat ze konden voor hun ouders.

Och, Sam en zijn vrouw waren met weinig tevreden.

Niet ver van zijn hut ontmoette Sam een jongen man, die sedert korten tijd uit Glasgow was terug gekeerd en een huisje met wat land had gehuurd. Hij heette Colmers. Sam kende hem al van jaren geleden.

— Wat voor schaap hebt ge daar? vroeg Colmers.

Macholm vertelde waar hij het diertje gevonden had en hoe hij Zondag den eigenaar zou opzoeken.

— Zijt ge gek... Ge sleept het zoo ver mee en ge zoudt het aan een of anderen rijken boer terug geven, die u dan met een kleinigheid afscheept. Ge hebt toch zeker meer verstand voor zoo'n ouden man. Laat ons samen een zaakje doen! We zullen het beest slachten en morgen vroeg voer ik het naar Stirling en verkoop het daar. We deelen dan de winst.

— Ik heb nooit gestolen en doe het nog niet, antwoordde Sam.

— Is dat stelen?

— Natuurlijk!

— Ge hebt het schaap toch gevonden!

— Maar wat men vindt, mag men niet houden, als men den eigenaar kan opsporen. Dit schaap is van de een of andere hoeve weggedwaald.

— En misschien zal de boer het niet eens bemerkt hebben... hernam Colmers. Ge kunt toch wel een buitenkansje gebruiken.

— O, zeker, als ik er op eerlijke wijze aan geraak.

— Toe, geef mij het schaap... ik zal al het werk doen en morgen breng ik u uw deel. Gemakkelijker kunt gij het niet hebben!

— Spreek er niet meer over!

— Ge zijt dom...

— Liever dom dan oneerlijk...

— Zeg eens, ik ben ook geen dief, hoor...

— Ge schijnt het met de eerlijkheid niet nauw te nemen, Colmers. Dat loopt verkeerd uit... Ik weet waarom ge uit Glasgow vertrokken zijt... Ik heb er twee dochter wonen.

— O, hebben die kwaad van mij gesproken?

— Ze hebben me verteld dat ge er aan de haven hebt gewerkt met mijn schoonzoons, en dat de politie u zocht voor diefstal.

— En al is dat een leugen, ge wilt me dan toch zeker hier verklappen.

— O, neen... Ik moei mij liever niet met u, en daarom ga ik nu verder.

— Och, ge zijt ezel geboren en zult ezel sterven! riep Colmers nijdig uit.

Maar Sam antwoordde niet meer op die gemeene taal.

— Wat denkt Colmers van mij! mompelde

de oude man. Hij zal het hier ook niet lang uithouden. Op dat boerderijtje kan hij zijn kost niet verdienen. Colmers zal wel stroopen en zeker stelen ook. Dat houdt niet lang stand.

Macholm kwam thuis en zijn vrouw keek vreemd op, toen hij een schaap meebracht. Ze hoorde het verhaal, en hielp intusschen Sam om in een hoek van de hut wat stroo te spreiden voor het dier. Sam verbond de wonde aan een der pooten en gaf het schaap wat voeder.

Hij vertelde, welk voorstel Colmers hem gedaan had.

— Die kerel deugt niet, zei Marga, Sams vrouw. We weten het van de meisjes. 't Is spijtig, dat de deugniet in de buurt is komen wonen. We kunnen nog last krijgen met hem.

— Och, ik zal hem mijden. Dat is 't beste.

't Schaap kwam spoedig bij en scheen zeer van zijn strooleger te genieten.

— Morgen kan het in den stal, zei Sam. Misschien weten we nog wel vóór Zondag aan wie het toebehoort.

De hoeven stonden in de dun bevolkte hooglanden ver verspreid. En in den Winter bleef men 't liefst op de boerderij, vooral nu de wegen moeilijk te begaan waren door de sneeuw.

II.

Colmers had bij zich zelf gebromd over de dwaasheid van Macholm, zooals hij de eerlijke houding van den ouden man noemde. Maar hij was nog meer ontstemd, omdat Sam het wist van dat zaakje te Glasgow. Colmers had er aan de haven gewerkt en zekeren dag steenkool doen wegvoeren door een heler. 't Was uitgekomen, en Colmers kon nog bijtijds de vlucht nemen. En Sam wist dat. Ja, zijn schoonzonen arbeidden ook aan de haven.

— Sam kan me hier verklappen en dan wordt het nog gevaarlijk voor mij, dacht Colmers. Ik zal den ouden vent in 't oog houden.

Colmers ging verder. Hij wilde in 't bosch eenige hazen strikken. Toen hij aan de andere zijde van een heuvel kwam, ontmoette hij een jongen boer.

— Hebt gij geen schaap zien dwalen? vroeg deze.

— Neen... Zijt gij er een kwijt?

— Ja. 't Moet van morgen van de hoeve weggeloopen zijn, toen de knecht den stal schoon maakte. De lummel heeft het niet bemerkt. Maar hij zal het betalen, als ik het niet terug vindt.

Colmers kende den jongen boer; hij wist dat

hij een ruwe, gierige man was. En plots kwam een zeer leelijk plan bij Colmers op.

— Wacht eens, zei hij. Ha! nu weet ik hoe de oude Sam Macholm aan zijn schaap kwam. Ik ontmoette hem een half uur geleden met een schaap op den schouder. Hij zei dat hij het gekocht had voor een kleinen prijs, omdat het gegekwetst was aan den poot. Hij vroeg me of ik het wilde slachten en te Stirling verkoopen. Ik zou de helft krijgen. Ik vertrouwde het zaakje niet en bedankte hem voor 't voordeeltje.

— En zei Macholm u waar hij dat schaap gekocht had?

— Van een koopman... Ik vond zijn mededeeling verdacht. Hij kwam er niet recht voor uit Het zal wel uw schaap zijn, dat hij zoo wilde versjacheren.

— Ha! haalt Macholm op zijn ouden dag nog zulke streken uit! Dan zal ik ze hem rap afleeren, zei Roberts, zooals de jonge boer heette. Het is eerlijk van u, dat ge me inlicht.

— Och, baas, ik kan geen bedriegerij verdragen.

— Gij zijt uit Glasgow hier komen wonen?

— Ja. Ik ben van de streek... en ik kon het in de stad niet gewoon worden.

— Wel, in 't voorjaar zal ik u misschien wel kunnen gebruiken. Het is een goede aanbeveling, dat ge me dadelijk de waarheid hebt ge-

zegd. Nu ga ik naar Macholm, want anders is het schaap al weggemoffeld.

— Het is niet noodig mij te noemen. De oude zou me uit wraak kunnen benadeelen.

— Wees gerust! Bedankt voor de mededeeling!

Roberts begaf zich naar de hut van Sam. Zonder kloppen trad hij binnen. Hij zag het schaap op het stroo liggen.

— Hoe komt gij aan dat dier? vroeg hij op verwaanden toon.

— Gevonden in de Wolfskloof... Vermist gij een schaap? Het dier was gewond en ik bracht het mee. 'k Was van plan Zondag aan de kerk den eigenaar op te sporen.

— Zoo te liegen voor zulk een ouden man! schimpte Roberts.

— Wat zegt ge?

— Ge hebt dat schaap niet in de Wolfskloof gevonden, maar dichter bij mijn hoeve. En het moest vannacht of morgenochtend vóór het licht werd naar Stirling gevoerd worden, hé!

Sam keek den boer vreemd aan.

— Ge beschuldigt mij van oneerlijkheid? vroeg hij.

— Ja...

— Gij die mij toch beter moet kennen...

— Men kent een mensch nooit recht door.

Ge hebt het niet breed maar daarom moet ge niet denken voordeeltjes op mij te behalen...

— En gij gelooft dat ik van plan was dit schaap te houden, en in stilte te verkoopen?

— Ja.

— Dat is laster! Het is laag van u mij daarvan te beschuldigen.

— Sam is bij de zeventig en nog nooit is hij voor den schout moeten komen, sprak Marga. 't Is gemeen van u hem voor een dief te willen uitmaken. Ik weet dat gij een harde man zijt, maar ge moet op uw woorden letten...

— Ei zoo, wilt ge dat ik u vriendelijk vraag of ik mijn schaap mag terug hebben! Ik zou ook naar den schout kunnen gaan...

— En hem vertellen, dat mijn man een uur ver een arm gekwetst dier op zijn schouder draagt, om het van den dood te redden, het dan hier verzorgt, tot hij den eigenaar zou vinden...

— Toe, verveel me niet langer met uw schoone praatjes! snauwde Roberts.

Sam stond voor hem. Zijn oude oogen flikkerden van verontwaardiging.

— Nog nooit heeft iemand mij van oneerlijkheid beschuldigd! zei hij met kracht. Gij waagt het... Neem uw schaap en vertrek. Al is het hier een schamele hut het is toch mijn huis, en ik zou u om uw leugens aan de deur moeten gooien!

Roberts week een stap achteruit.

— Vlug, neem uw schaap en ga heen! herhaalde Macholm.

— Kalm wat, ik herinner u dat ik naar den

schout kan gaan, sprak Roberts. Ik zou hem bewijzen dat ge het dier wildet slachten en te Stirling verkoopen.

Nu vermoedde Sam de waarheid.

— Ha! ge hebt met Colmers gesproken, hernam hij.

— Zingt ge al een toontje lager? vroeg de landbouwer spottend.

— Die kerel heeft u die geschiedenis van Stirling wijs gemaakt.

Roberts achtte het nu niet meer noodig over den aanbrenger te zwijgen.

— Iemand heeft me dan toch juist weten te zeggen waar ik mijn schaap zou terug vinden, sprak hij.

— Maar Colmers heeft er niet bij gevoegd hoe hij me voorstelde het schaap te slachten en het te Stirling te verkoopen. De schelm keert de rollen om en gij, die mij toch beter moest kennen, gelooft zijn leugens.

— Waarom zijt ge dan met het beest niet naar mijn hof gekomen?

— Kon ik weten, dat het van u was, als ik het aan de Wolfskloof vond, een uur van uw hoeve...

— Aan de Wolfskloof... Och, toe, maak me dat niet wijs.

— En gij hebt vertrouwen in Colmers! zei vrouw Macholm verwijtend.

— Als de man u dat voorgesteld had, zou hij mij niet over het schaap gesproken hebben. Dan had hij zijn mond gehouden.

— Dus gij houdt vol dat ik een bedrieger ben? vroeg Sam.

— Vertel hem wie Colmers is, en waarvoor hij Glasgow verlaten heeft, zei Marga.

— Neen, zoo wil ik me niet verdedigen. Mijn naam is daarvoor te eerlijk. Roberts neem uw schaap en ga heen! beval Macholm weer. Gij stelt u gemeen aan...

— Ge vergeet zeker tot wien ge spreekt...

— Ge zijt een rijk man, ik weet het... maar meen niet dat ik, een vrije Hooglander, voor u kruip. Ik herhaal, dat uw handelwijze laag is.

— Zeg eens, ik kan nog naar den schout gaan! dreigde Roberts.

— Ik zal zelf gaan. Ik moet hem niet vreezen. Hij zal niet gelooven dat ik een dief ben. En Colmers kan daar zijn laster volhouden, als hij durft. Ga nu heen!

Roberts nam het schaap en vertrok.

— Bij mij moet ge nooit werk komen vragen! riep hij nog smadend.

Boos greep Sam zijn staf.

— Ik zal u van mijn hofje jagen, valschaard! schreeuwde hij.

Maar zijn vrouw weerhield hem.

— Geen geweld, Sam! smeekte ze. Toon, dat ge beter zijt dan hij is.

Ze sloot de deur. Nog lang duurde het, eer de oude Macholm bedaarde.

Hij begreep nu dat Colmers wraak wilde nemen omdat hij herinnerd was geworden aan zijn diefstal aan de haven van Glasgow.

III.

Roberts kon het niet verkroppen dat een arme man als Sam Macholm hem zoo stout toegesproken had. Roberts was een hoogmoedig en heerschzuchtig mensch.

— Ik zal dien ouden vent eens wat meer eerbied leeren voor een eigenaar als ik, zei hij bij zich zelf. Morgen beschuldig ik hem bij den schout.

Zijn vrouw die van een ander dorp kwam en Macholm nauwelijks kende, ried hem aan de zaak nu maar zoo te laten. Het schaap was immers terecht.

Maar den volgenden dag begaf Roberts zich toch naar den schout, die daar zooveel was als de politiekommissaris bij ons.

Ongeveer op denzelfden tijd had ook Sam Macholm zijn hut verlaten, en stapte hij naar het dorp. Hij scheen gejaagd. Hij had dien

nacht slecht geslapen. Hij kon er niet over van bedrog beschuldigd te worden.

Roberts was het eerst bij den schout.

— Is er iets aan de hand? vroeg de ambtenaar, die in de rustige streek niet veel werk had.

— Ja, ge moogt Sam Macholm wel eens streng onder handen nemen, want hij krijgt op zijn ouden dag vlagen van oneerlijkheid.

— Sam Macholm oneerlijk! Ik zou niet meer verwonderd zijn als ge me kwaamt zeggen, dat de Lomondberg van zijn plaats gewandeld was.

— Luister dan maar eens... Gisteren vermiste ik een schaap. Ik ging het zoeken, en ontmoette een jongen man, die pas met Macholm gesproken had. Macholm droeg een schaap op den schouder en maakte dien jongen man wijs dat hij het van een koopman voor een klein prijsje gekocht had, omdat het gekwetst was aan een der pooten. Macholm vroeg of die man het wilde slachten en stil verkoopen te Stirling. Ze zouden de winst deelen. De ander weigerde. Toevallig kwam ik hem tegen, en toen ik hem vroeg of hij geen schaap gezien had, deed hij mij openhartig dat verhaal. Ik ging dadelijk naar Macholm toe en ja hoor, het beest was daar. De oude was dan nog kwaad omdat ik het terug haalde. Hij bedreigde me met zijn staf. En omdat hij zoo brutaal was, kom ik hem aanklagen.

— Hij loochende dat hij het beest wilde erkoopen? vroeg de schout.

— O ja... Hij was van plan het te houde en Zondag naar den eigenaar te vragen aan de kerk. Dat wilde hij mij wijs maken, nu ik hem met het dier betrapte.

— Neen, Roberts, die oude Macholm liegt niet. Maar wie was die jonge man?

— Colmers, heet hij...

— O, die uit Glasgow gekomen is. Hij is hier een jaar of vijf weg geweest...

— Hij kon het in de stad niet gewoon worden.

— Ik zal van den man geen kwaad spreken, maar ik geloof Sam meer dan hem... Hoe verdedigde Sam zich? Wel, daar is hij...

De schout zag door het venster Macholm, om de kerk draaien.

— Hij komt hierheen, hernam hij. Dat zal ook voor die geschiedenis zijn

— Hij durft!

— 't Kan niet beter passen. Zoo loopt het onderzoek gemakkelijk. En ik verzeker u, dat ge u erg vergist, Roberts.

— Ge spreekt hem al vrij voor ge gehoord hebt hoe hij zich in zijn leugens kronkelt, hernam de trotsche landman wat bits.

— Och, ik ben al veertig jaar schout en ken mijn volkje...

De ambtenaar deed zelf de deur voor Macholm open.

— Kom binnen, zei hij hartelijk. Kijk niet zoo zwart, Sam. Ik geloof er geen sikkepit van.

— O, heeft Roberts de gemeene leugens al rond gestrooid? vroeg de oude man.

— Hij is hier zelf. . Maar ik heb hem al gezegd, dat hij heelemaal mis is.

— Ge kent dus de geschiedenis zooals hij ze vertelt?

— Ik zou eer gelooven dat Lomondberg eens naar Glasgow gewandeld is dan dien onzin

— Sam Macholm wordt hier vriendelijker ontvangen dan ik, zei Roberts beleedigd.

— Wilt ge mij nu aanwrijven dat ik onrechtvaardig ben? vroeg de schout. Of denkt ge dat ik Sam norscher zal toespreken omdat hij geen paar honderd schapen bezit als gij?

De schout bood Macholm een stoel aan en zei:

— Roberts heeft zijn verhaal gedaan, doe gij nu het uwe, Sam.

De oude herder vertelde uitvoerig hoe hij het gewonde schaap aan de Wolfskloof vond, den eigenaar niet kon kennen, het dier meenam met het plan het te verzorgen en Zondag aan de kerk te vragen, wie een schaap vermiste. Hij sprak dan over de ontmoeting met Colmers en diens voorstel.

— God hoort me en weet, dat ik de zuivere waarheid spreek, eindigde Sam.

— En ik geloof u! sprak de schout. Ha! is Colmers van dat soort...

Sam had nu kunnen meedeelen waarom zijn belager Glasgow had moeten verlaten, maar hij wilde dat nog niet doen.

Roberts keek erg verstoord.

— Gij hebt lichtzinnig gehandeld, zei de schout tot hem. Sam gedroeg zich gisteren als een eerlijke, brave Hooglander, en gij zoudt zijn goeden naam op straat werpen!

— Ik heb het recht Colmers te gelooven. Macholm moest het schaap maar dadelijk naar mijn hoeve gebracht hebben.

— Stond uw naam op den rug van het beest? vroeg de schout. Of kon het dier hem tegen blaten: « Ik behoor aan Roberts ». Ge zoudt beter gedaan hebben hem flink te beloonen voor zijn goede zorgen.

— Ik neem geen penning aan, verzekerde Sam.

— Roberts, we zullen de heele belachelijke zaak nu laten rusten, sprak de schout. Maar ik waarschuw u, den eerlijken Macholm niet te belasteren, want dan zoudt ge meer van me hooren. Ik wil er nu Colmers niet in betrekken: ik zal dien kerel echter in 't oog houden.

— Dus ge geeft me ongelijk?

— Natuurlijk! En ik raad u aan voortaan voorzichtiger te zijn.

— Maar dat is geen recht, bromde Roberts.

— Wilt gij mij leeren wat recht is? Vooruit, hoepel nu op! En als ge daar buiten iets over Sam durft miszeggen, zal ik u straffen! 't Is nu wel geweest.

— Mij zoo behandelen! riep Roberts woedend uit.

— Denkt ge dat ik fluweelen handschoenen aandoe om u aan te pakken, omdat gij het hoog hebt zitten? Laat uw verwaande streken varen, man! Uw vader zaliger was veel eenvoudiger. Gij zult u gehaat maken. We houden hier niet van hoogmoed. Ga nu heen; ge verveelt me.

Nijdig vertrok Roberts, omdat de schout hem durfde te vernederen tegenover een armen herder.

— Sam, we zullen in de keuken bij mijn vrouw een lekkere kop koffie drinken, sprak de schout hartelijk. En bekommer u niet om den dwazen Roberts. De man moet nog veel leeren, al denkt hij dat hij nummer een is van het dorp.

Opgemonterd verliet een half uur later Sam Macholm het huis van den schout.

Buiten het dorp wachtte Colmers hem af.

— Ge hebt zeker die leugens van Glasgow verteld? vroeg hij.

— Neen, ik ben geen verklikker, maar gij

zijt een gemeene leugenaar, antwoordde Sam. Ha! heb ik u gevraagd om het schaap te slachten en te verkoopen?

— Roberts heeft me verkeerd begrepen...

— O, draait ge nu nog meer in uw leugens rond? Man, het zal verkeerd met u afloopen. Laat me nu met rust. Ik behoef die geschiedenis van Glasgow niet uit te brengen. Ze zullen het hier wel ondervinden, wat voor een kerel ge zijt.

Macholm zette zijn weg voort.

IV.

Een paar weken waren voorbij gegaan.

Sam en Marga kwamen van de kerk. Vóór hen stapte een meisje van ongeveer vijftien jaar. Ze heette Mary, en was een weeze. Ze diende op de hoeve van Roberts. Ze kwam nog al eens op bezoek bij de oude Marga, die haar moeder zoo goed gekend had.

Marga riep haar naam en Mary bleef staan. Ze werd wat rood.

— Mary, we hebben u in veertien dagen niet meer bij ons gezien, zei vrouw Macholm.

Het meisje kreeg de tranen in de oogen.

— Ik mag niet meer bij u komen van den baas, antwoordde ze.

— Heeft Roberts u dat verboden?

— Ja... Ik heb er zoo'n spijt van.

— En waarom verbiedt hij dat? vroeg Sam.

— O, hij is zeer boos op u, omdat de schout hem ongelijk gaf.

— Hij scheldt zeker veel op mij?

— Ja, maar dan ga ik uit de keuken. Ik kan het niet hooren. Ik kwam zoo gaarne...

— Dat weet ik... Maar 't is het best dat ge gehoorzaamt, arm kind, zei Marga medelijdend. Misschien zal Roberts zijn onrechtvaardigheid inzien.

— Colmers komt nu veel bij hem.

— Prachtig gezelschap...

— En Colmers moet overal kwaad van u spreken, vervolgde Mary.

— Hoe kleingeestig van dien rijken landbouwer. Hij moet wel erg haatdragend zijn.

Mary wandelde met Sam en Marga mee. Ze moesten een heel eind denzelfden weg afleggen.

Plots kwam uit een zijweg Roberts te paard aangereden. Hij hield zijn rijdier in.

— Mary, ik heb u verboden nog met die valsche menschen te spreken! riep hij toornig. Maak dat ge thuis komt!

Het meisje dat zeer bang was van haar baas, liep snel heen.

— Roberts, gij gedraagt u schandelijk, zei Macholm verontwaardigd.

— Ik zal het u afleeren brutaal tegen mij te

zijn Ik moet u nog wat nieuws vertellen, nu ik u toch ontmoet. Gij bebouwt dat stukje land aan de beek. Welnu, ge behoeft er in 't voorjaar geen aardappelen te planten, want ik heb het gekocht en verpacht aan een ander.

Sam schrok. Hij had het akkertje voor een kleinen prijs van landbouwer Macdonald. En zou het hem nu ontnomen worden.

— Vraag een partij land aan uw goeden vriend den schout! hoonde Roberts.

— God zal u straffen voor uw haat! zei Marga. Kom, Sam, vervolgde ze, het is Zondag... we komen uit de kerk... laten er geen geweldige woorden vallen... God zal voor ons zorgen.

— Ge zult nog ondervinden dat de rijke eigenaar Roberts zich niet laat beleedigen door een armen schooier van een herder! schreeuwde Roberts, die toen verder reed.

— O, welk een booze man. Ik wist wel, dat hij hoogmoedig is, maar niet dat hij zulk een slecht hart heeft, sprak Macholm.

— 't Is beter onrecht te lijden dan te doen, Sam.

— En zou Macdonald nu meewerken om ons dat stukje land te ontnemen? hernam Macholm. Ik moet er hem toch eens over spreken.

In den namiddag begaf hij zich naar de woning van den eigenaar.

— Ge komt voor dat akkertje? vroeg Macdonald, zoodra hij Sam bemerkte.

— Ja, mijnheer. Baas Roberts zei me, dat hij het gekocht heeft.

— Ja, dat is zoo. Ik wilde het u deze week meedeelen. 't Spijt mij voor u, maar ik kan er veel geld voor krijgen, en dat sla ik niet af.

— Roberts koopt het om mij te benadeelen.

— Daar kan ik niets aan doen. Ieder betracht zijn eigen voordeel. 't Gaat mij niet aan wat Roberts met dat stukje land van plan is, nu hij mij behoorlijk betaald heeft. Uw pacht is de volgende maand ten einde en ge zult dus wat anders moeten zoeken voor uw aardappelen. Waarom hebt ge Roberts ook zoo tegen u ingenomen?

— Ik heb hem niets misdaan... integendeel. Kent gij de geschiedenis van het schaap?

— Een beetje... maar dat heeft met den verkoop niets te maken. Ik zou gek geweest zijn het geld te weigeren, dat Roberts bood, wel vijf maal de waarde van den grond.

— Om mij te treffen...

— Daar kan ik niets aan doen, Macholm.

— Hebt gij niet een ander akkertje voor mij al is het dan ver van mijn huis? vroeg Sam.

— Al mijn land is verhuurd. En uw pacht was trouwens veel te laag. Ik liet het zoo, omdat ge jaren lang ook mijn schapen hebt gehoed

doch ik kon me zelf daarvoor geen schade aandoen.

Ongetroost moest Sam heen gaan.

— God zal ons helpen, zei Marga, vol vertrouwen, nadat haar man alles verteld had.

Den volgenden dag ontmoette Sam den boozen Colmers.

— Macholm, zei deze, zorg dat over een maand het akkertje bij de beek vrij is. Er staan nog wat bevroren rapen op, geloof ik. Haal die weg, want ik heb het nu gepacht. Ge merkt dat het beter is goed te staan met groote heeren danze uit te schelden.

— Wat een gekonkel! sprak Sam. Daar kan geen zegen op rusten.

Hij wendde Colmers den rug toe.

— Ik zou dien man in de gevangenis kunnen brengen, zei hij bij zich zelf. Als ik het aan den schout vertel van den diefstal aan de haven van Glasgow, wordt Colmers aangehouden. Maar ik wil geen wraak nemen.

De geschiedenis van den akker scheen bekend geworden te zijn. 's Woensdags kwam een landbouwer bij Sam en Marga.

— Ge zijt uw land kwijt? vroeg hij.

— Ja... Roberts heeft het gekocht en aan Colmers verpacht, antwoordde Macholm.

— Wat hebt gij toch met Roberts?

Sam vertelde nu oprecht het gebeurde met het schaap en het verhoor bij den schout.

— Roberts is hoogmoedig en heerschzuchtig en die ondeugden brengen hem tot leelijke daden, hernam de landbouwer. Luister, Macholm, gij hebt mij trouw gediend, toen gij de kudden hoeddet van verscheidene hoeven. Bij de beek heb ik ook land. En ik zal u een hoekje geven voor uw aardappelen en uw graan. Ge betaalt me dezelfde pacht als aan Macdonald. Dat was niet veel.

Sam noemde den prijs.

— Wel we behouden dien en ge krijgt nog wat meer grond, hernam de brave helper.

Wat waren Sam en Marga hem dankbaar! En toen de landbouwer heen was, zei Marga ontroerd.

— God helpt ons al. Hij verstoort de plannen van booze menschen.

— — — — — — — — — —

't Werd voorjaar en Macholm kon aan het werk op het nieuwe veld.

Roberts betwistte hem nu een uitweg, weer met het doel den ouden herder te benadeelen. Maar de schout bemoeide zich met het geval en stelde Roberts in het ongelijk.

De vertoornde landbouwer zocht allerlei plagerijen uit. Hij was er in gelukt sommige lieden tegen Macholm op te zetten, menschen, die

werk van hem hadden. Deze vroegen dan aan Sam, of hij soms nog schapen vond, of hij dikwijls schapenvleesch at, hoe duur die dieren waren op de markt te Stirling en zoo meer, als om den eerlijken man van diefstal te beschuldigen.

Sam leed er onder. Ook Colmers stelde zich driest aan en scheen geen vrees meer te hebben voor de geschiedenis van Glasgow.

Zoo vond Macholm op een morgen een rij pas geplante aardappelen uitgewoeld. Hij verdacht er Colmers van, dat gedaan te hebben, maar kon het niet bewijzen.

O, hij had veel te verdragen.

Dikwijls ging Roberts met Colmers uit. Zij schenen goede vrienden. Ze jaagden samen aan de rotsige kust op waterwild.

Zoo werd het Zomer. En Roberts en Colmers trachtten het leven van Sam en Marga te verzuren. Roberts bleek zeer haatdragend te zijn en Colmers diende tot zijn werktuig.

Macholm vergezelde geen kwaad met kwaad. Aan niemand zei hij iets over den diefstal te Glasgow.

V.

't Was tegen den avond. Macholm zocht aan de kust planten, die hij in de naburige stad aan den apotheker verkocht. Daar verdiende hij ook wat mee.

Eensklaps kwam Mary naar hem toegeloopen, de jonge dienstbode van Roberts.

— O, Sam, ga dadelijk mee, anders gebeurt er iets vreeselijks, zei ze, bevend over al haar leden.

— Wat is er dan, kind? vroeg Macholm.

— Colmers wil baas Roberts dooden!

— Wat! Waar is dat?

— Aan de rots! Kom toch, Sam.

Ze spoedden zich heen naar de kustrand.

Colmers stond op een hooge rots en keek in de diepte. Hij bemerkte den ouden herder en het jonge meisje niet.

— Zweer mij dat ge me duizend pond zult uitbetalen... of zoo waar ik hier sta... snijd ik de koord door... en vertel dat ge verongelukt zijt. Ik zeg het u nu voor de derde en de laatste maal.

Sam kende de gebruiken zoo goed, dat hij dadelijk den toestand begreep.

Roberts en Colmers waren weer aan 't jagen. Ze zochten in de rotsholten naar nesten van vogels. Dat was dikwijls een gevaarlijk

werk. Om de holten en spleten te bereiken, moest men langs een koord afdalen, tegen de steile rotswanden.

Zoo was er nu een touw bevestigd aan een stevige rotspunt. Roberts had er zich langs laten zakken, steun zoekend nu en dan met handen en voeten aan vooruitspringende blokken. Colmers was boven gebleven om te waken, dat het touw niet losschoot van de punt. En straks zou hij Roberts bij het terug klimmen de hand moeten reiken.

Maar hij maakte van Roberts gevaarlijken toestand gebruik om een gemeen plan uit te voeren. Hij eischte duizend pond. Hij wilde zeker weer naar den vreemde, daar het wroeten op een stuk land hem niet beviel.

Roberts moest zweren die som uit te betalen. Een eed werd altijd gehouden. Zoo Roberts weigerde, zou Colmers het touw doorsnijden. Dan viel de landbouwer te pletter op de onderste rotsen.

Colmers zou dan beweren dat de koord gebroken was door het wrijven tegen het graniet. Het was een duivelsch plan.

Sam hoorde Roberts nog terug roepen:

— Colmers, dat meent ge niet... Ik zal u meer land geven...

— Duizend pond! hernam de misdadiger. Zie ik heb het mes in de hand... een snede... en ge

zijt verloren. Ik zweer u, dat het ernst is. Ik wil naar Amerika... ik heb geld noodig...

Maar eensklaps trok Macholm den boozen man achterover. Colmers slaakte een gil. Hij werd door die snelle beweging verrast.

— Mary, help uw baas; riep Sam uit. Ik zal den schelm in bedwang houden.

— Laat me los! zei Colmers. Het was immers maar een grap...

Sam had het lastig. De jonge Colmers was sterker dan hij en spande zich in om vrij te raken. Maar dat mocht niet, voor Roberts veilig boven was. 't Werd een geduchte worsteling. De mannen rolden over den grond. Soms scheen het of Colmers boven zou geraken.

— Ik zal u naar beneden gooien, en u leeren u met mijn zaken te bemoeien! siste hij.

— Mary, zeg aan Roberts dat hij zich haast! Ik kan het niet lang meer uithouden! kloeg Sam.

Hij merkte wel dat ze in hun strijd dichter bij den kustrand naderden. Een schok en hij kon van de hooge rots vallen.

De oude man dacht aan Marga.

— O, God, help me! smeekte hij.

Sam spande zich nog meer in.

— Mary, laat Roberts zich spoeden! riep hij weer.

— Ik zal u allemaal dooden! raasde Colmers.

Mary hield intusschen het touw zoo ver van

den rotswand als ze kon, om haar baas het klimmen gemakkelijker te maken

Op 't lawaai kwam echter een jonge herder aangeloopen, die achter een boschje een kudde bewaakte.

— Wat gebeurt er hier? Sam, gij nog aan 't vechten? vroeg hij. Moet ge daarvoor zoo oud geworden zijn! Pas op, ge rolt beiden dadelijk naar beneden. Zijt ge dan zinneloos?

— Help me, deze man zou een moord willen plegen, hijgde Macholm.

De herder stak een handje toe en spoedig moest Colmers het verzet opgeven.

Intusschen was Roberts boven geraakt.

— Gered, zei hij. O, die boef bedreigde mijn leven!

— 't Was een grap! beweerde Colmers.

— Wat is er dan toch allemaal? vroeg de herder. Ik begrijp er niets van.

Roberts vertelde zoo kort mogelijk het gebeurde.

— Ik had vertrouwen in dien kerel, en zoo behandelt hij mij. Maar hij moet nu naar den schout! besloot hij.

— We hebben een flink touw om hem te binden, sprak de jonge herder.

— 't Was immers maar een grap, hield Colmers vol. Ik wilde Roberts eens bang maken.

— Neen, 't was geen grap. zei Sam. Ik heb

gehoord wat ge naar Roberts riept. En Mary ook Daar ligt uw mes! En ge zoudt mij ook naar beneden werpen, dreigdet ge!

— Macholm, gij hebt mijn leven gered, sprak Roberts.

— Ge ondervindt nu wie Colmers is... Gelooft ge nog dat hij de waarheid sprak toen hij u wijs maakte, dat ik het schaap stilletjes te Stirling wilde verkoopen?

— Neen, Sam... 't Is of de schillen me van voor de oogen vallen. Die man is een misdadiger.

— 't Was voor de grap! schreeuwde Colmers die gebonden werd, zoodat hij zich niet meer verroeren kon.

Mary zei, dat ze van de bazin den baas had moeten zoeken. Toen ze aan de kust kwam, hoorde ze wat Colmers naar beneden riep. Ze liep toen om Macholm, dien ze in de buurt bemerkt had.

— Dat kunt ge straks allemaal vertellen, meisje. Loop nu om den schout, zei de herder.

Roberts beefde nog.

— Wat een avontuur! kloeg hij. Met zulk een schelm ben ik dikwijls op de rotsen geweest. Maar Sam, hoe kwaamt gij zoo opeens hier?

— Wel, ik zocht in de buurt planten voor den apotheker. Uw dienstbode Mary kwam me

zeggen wat er gebeurde. En natuurlijk liep ik dadelijk naar hier.

— Om mij te redden! En ik die u zoo gemeen heb behandeld! Ge hebt uw leven voor mij gewaagd. Die Colmers is sterker dan gij en hij had u van de rotsen in de diepte kunnen werpen.

— Ja, daar dreigde hij mee. En we lagen al dicht bij den rand. God zij gedankt, dat voor ons alles goed afgeloopen is.

— Ge bloedt, Sam! sprak de jonge herder.

— De boef heeft me gekrabt en gestampt. Gelukkig dat zijn mes hem ontvallen was.

Men stond hier op een eenzame plaats en er kwamen geen nieuwe toeschouwers, alvorens de schout na een uurtje verscheen. Eenige dorpelingen vergezelden hem. Ze hadden een kar mee om den gevangene te vervoeren.

— En is dat nu allemaal waar wat Mary vertelt heeft? vroeg de schout.

Roberts legde zijn getuigenis af, toen Sam Macholm en daarna de jonge herder.

Eenige malen onderbrak Colmers hun door te beweren, dat hij een grap had uitgehaald.

— Ge zijt een echte misdadiger, zei de schout.

— Ik had nooit kunnen denken dat hij zoo iets zou doen, beweerde Roberts

— Ik wist al lang dat de kerel niet deugde, sprak Macholm, en hij vertelde het nu van den diefstal aan de haven te Glasgow.

— Colmers plaagde u... gij kondt hem in de gevangenis brengen en ge zweegt! riep Roberts uit.

— Ik wilde geen kwaad met kwaad vergelden. Eigenlijk had ik hem dadelijk moeten ontmaskeren, want nu zie ik waartoe de man in staat is, hernam Sam.

— Wie zou dat van hem gedacht hebben! herhaalde Roberts.

— Wel gij hebt hem gebruikt om mij te sarren. Ge kondt wel weten dat iemand, die zich tot zulk een gemeenheid leent, een slecht karakter heeft, merkte Sam op.

— Flink gesproken, zei de schout. Roberts, ge hebt den dood dicht bij u gevoeld... laat dat u tot inkeer brengen. Uit haat tegen Sam, die uw leven redde, naamt ge Colmers tot uw vriend. De boef wachtte natuurlijk maar de gelegenheid af om u te bedriegen. Ge hebt ondervonden, wie hij is. Denk ook over u zelf na. Ik heb u met die geschiedenis van het schaap gezegd, dat Sam Macholm eerlijk is.

— Ik beken mijn ongelijk! sprak Roberts.

— Wel, ge zult gelegenheid hebben om het te toonen. We moeten nu Colmers naar het dorp brengen. Ik heb de getuigenissen gehoord en de plaats gezien, hernam de schout.

— Het was maar een grap! kreunde Colmers.

De gevangene werd op de kar geheschen, die

dan naar het dorp reed. Roberts gaf Sam de hand.

—Wilt ge me al mijn onrecht vergeven? vroeg hij. Ik heb zeer misdaan tegen u.

— Bij mij is er geen wrok meer, antwoordde Sam. Ik deed mijn plicht. Toen Mary me zei in welk gevaar ge waart, heb ik niet aan het schaap of het akkertje gedacht.

— Ge zijt een edel man. Ik zal u en Marga komen bezoeken.

— Dat is goed.

Sam keerde naar zijn planten terug, nadat hij zich in een waterval gereinigd had van het bloed uit eenige wondjes in zijn gelaat en aan zijn handen. Dan begaf hij zich huiswaarts, waar Marga zijn bewogen verhaal hoorde.

— — — — — — — — — — —

Colmers moest voor jaren naar de gevangenis. Roberts had Sam en Marga bezocht en de oude herder kreeg bij hem vast werk.

EINDE